

Analyse UKB Read & Publish deals 2024

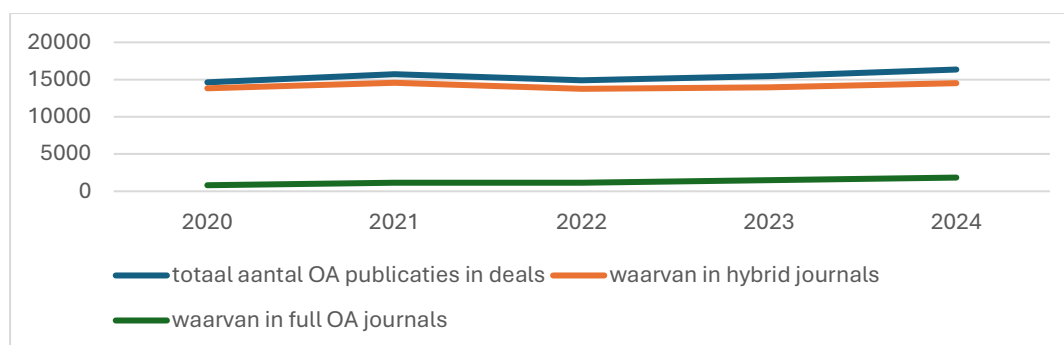
Arjan Schalken, programma manager UKBsis (a.f.schalken@vu.nl)

1. Introductie

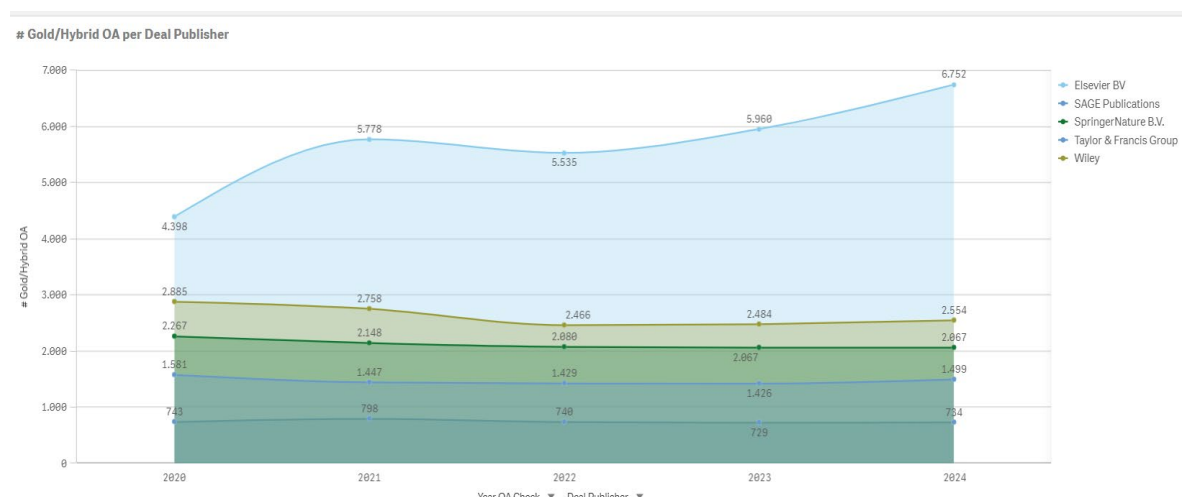
Deze analyse geeft op hoofdlijnen de trends weer voor de UKB consortium Read & Publish deals met een focus op 2024. De data is afkomstig uit de UKBsis datahub. De analyse laat zien dat in 2024 een record aantal artikelen via de deals een Creative Commons licentie heeft gekregen. Absoluut gezien zit de groei het sterkst in hybrid journals, procentueel gezien stijgt publiceren in full OA journals sterker (paragraaf 2). UKB stuurt via de deals succesvol op kostenbeheersing (paragraaf 3) en openheid van publicaties (paragraaf 4). Het stijgend aantal artikelen bij capped deals (paragraaf 4) en de populariteit van full open access journals buiten de deals (paragraaf 7) maken sturing op kostenbeheersing complexer. De waarde van artikelen die via funders in aanmerking komen voor open access financiering maar via een UKB deal bekostigt wordt, groeit (paragraaf 6).

2. Aantallen publicaties

In 2024 zijn ruim 16.000 artikelen via een Creative Commons licentie binnen de deals open access gepubliceerd. Dit is een toename van 5.5% t.o.v. 2023. 89% van de artikelen is gepubliceerd in een hybrid journal, 11% in een full open access journal. Deze 11% is een verdubbeling t.o.v. 2020.

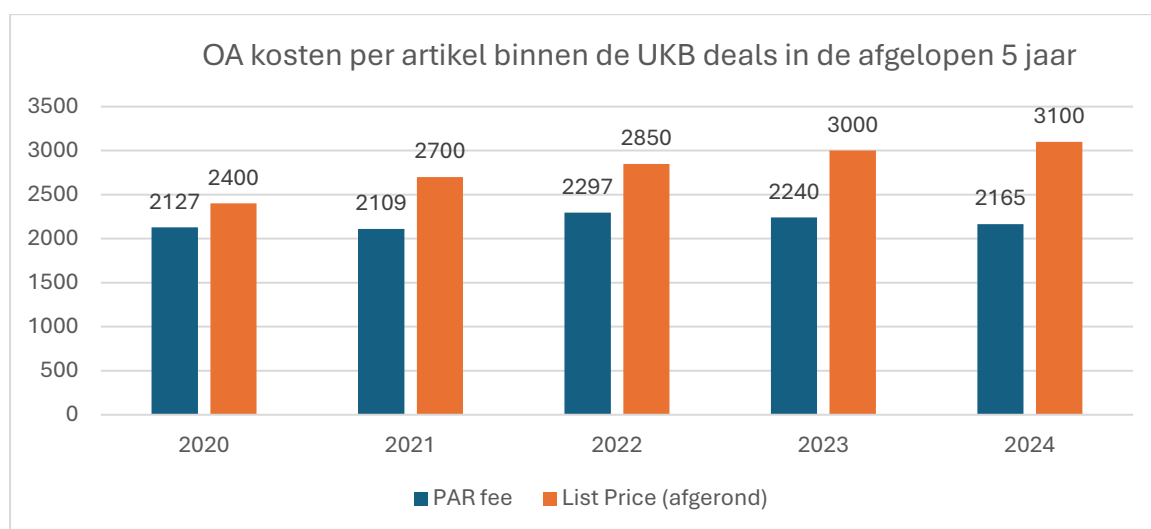

Inzoomend op de grootste vijf uitgevers zit de groei met name bij Elsevier. Dit kan mede verklaard worden door het feit dat de Elsevier deal geen maximum aantal open access publicaties per jaar kent (Springer/Nature en Taylor & Francis wel, zie ook paragraaf 5. Caps) en dat de Elsevier deal als enige van de grote vijf ook full Open Access journals omvat.

3. Kosten van de R&P deals

De totale R&P contractkosten voor UNL en NFU bedroegen in 2024 bijna 35 miljoen euro. Een stijging van 2% t.o.v. het jaar ervoor. Door contractkosten af te zetten tegen het aantal gepubliceerde artikelen kan een indicatie verkregen worden van de waarde (PAR: Publish and Read fee). In onderstaand overzicht is voor de afgelopen 5 jaar aangegeven wat de gemiddelde PAR fee per artikel was en de gemiddelde list price per artikel (dus kosten voor OA als er geen deal is) voor dezelfde journals. Daar waar in 2020 de UKB PAR fee nog 12,5% onder de OA list price lag, was dit verschil in 2024 toegenomen tot 43,2%. De PAR fee dekt daarbij niet alleen de OA kosten af, maar ook de toegang tot abonnementsartikelen in dezelfde journals. De relatief hogere PAR fee in 2022 kan mede verklaard worden door een relatief hogere dollar koers. In deze vergelijking is geen rekening gehouden met mogelijke BTW verschillen tussen R&P deals en losse APC kosten.

4. Capped deals

Om te sturen op contractkosten heeft de helft van de R&P deals een cap, oftewel een maximum aantal publicaties dat open access kan worden gepubliceerd binnen de deal. Het percentage capped deals neemt met de jaren geleidelijk toe. Belangrijkste trend in 2024 is echter dat meer capped deals ook daadwerkelijk het maximum aantal artikelen bereiken. Op dat moment krijgen t/m 31 december van betreffend jaar nieuwe geaccepteerde artikelen niet meer via de deal een Creative Commons licentie. Een ruwe schatting is dat 2/3^e van deze artikelen met een abonnementslicentie wordt gepubliceerd en dat bij 1/3^e van deze artikelen een UNL/NFU auteur alsnog zelf open access via project- of afdelingsbudget bekostigt. Dit komt neer op zo'n 300.000 euro, 0,8% van het totale R&P kosten.

5. Creative Commons licenties

Het stimuleren van de open CC BY licentie in plaats van meer restrictieve licenties zoals CC BY-NC of CC BY-NC-ND is sinds 2021 een terugkerend thema in zowel onderhandelingen als contractmanagement. Vanaf 2023 heeft dit onderwerp extra urgentie gekregen vanwege het algemene uitgeversbeleid om de rechten van zo'n restrictieve licentie op te eisen en financieel uit te nutten zonder dat toestemming nodig is van de auteur. UKB loopt op dit thema wereldwijd voorop. Het percentage CC BY t.o.v. CC BY-NC en CC BY-NC-ND is sinds 2020 gestegen van zo'n 50% naar 80%

met een verwachting dat dit in 2025 verder stijgt naar 90%. Ter vergelijking: voor internationale corresponding auteurs ligt het percentage CC BY in dezelfde journals stabiel rond de 65%.

6. Funders

Over de afgelopen 5 jaar had bijna 20% van de artikelen die open access zijn gepubliceerd onder een consortium deal, een NWO funder acknowledgement. Dit percentage is door de jaren heen redelijk stabiel gebleven. In 2024 ging het om ruim 3.000 artikelen waarvan zo'n 10% in een full open access journal. De waarde (op basis van list price APC kosten) van deze publicaties in full OA journals bedraagt zo'n 750.000 euro. Zonder consortium deal hadden auteurs de APC kosten binnen hun projectbegroting moeten opnemen. Indien de groei van full OA artikelen binnen de UKB R&P deals doorzet, zal de list price waarde aan full OA artikelen met een NWO funder acknowledgement stijgen richting de miljoen euro per jaar, een kleine 3% van de totale contractkosten.

7. Dekkingsgraad consortium deals

In 2024 werd ongeveer 33% van de UNL/NFU corresponding artikelen gepubliceerd in een full OA journal. Binnen de UKB deals ligt dat percentage beduidend lager (zie paragraaf 2). Dit betekent dus dat relatief veel van deze publicaties buiten de UKB deals om wordt gepubliceerd. In sommige gevallen gebeurt dit via een instellingsdeal. Zo hebben een aantal UMC's een contract met BMJ en hebben veel instellingen een lidmaatschap met korting bij BMC. Daarnaast is het consortium in opdracht van UNL een 'Full Open Access' project gestart. Onderhandelingen in 2024 met uitgever PLOS hebben geleid tot een consortium deal voor 2 jaar waarin ook funders NWO en ZonMW voor het eerst financieel participeren (zie ook paragraaf 6). Daarnaast is het contract opengesteld voor alle Nederlandse onderzoeksorganisaties met als resultaat dat zeventien topklinische ziekenhuizen, Naturalis, Antoni van Leeuwenhoek en het Integraal Kankercentrum Nederland voor het eerst onderdeel uitmaken van het UKB/SURF consortium.